

at det maa komme, men jeg tvivler meget paa, at den rette Wei er saadanne brusque, plumpe Bestemmelser — om jeg maa bruge det Udtryk, uden at misforstaaes — som man her saa skarpt har stillet op i flere af de Paragrapher, som findes i nærværende Lov.

Ordføreren: Den ærede første Læser gjorde opmærksom paa, at der i § 9 er brugt et Udtryk, som ikke er ganske correct; det kan indrømmes, at det maaskee havde været correctere, om der havde staaet: „vedkommende Minister“; det vil imidlertid sees, at det ikke har nogen særdeles Betydning, da der i dette Tilfælde er Tale om Frihed for Ansvar og ikke om Ansvarlighed; men jeg skal gjerne indrømme, at, naar Sagen, som man maa vente, kommer for i næste Session, maa man tage Hensyn til de Bemærkninger, han fremsøgte; det kan ikke være og vil jo heller ikke være en Grund for ham til at stemme imod Lovforslaget.

Den høitærede Indenrigsminister har bragt et meget vigtigt og interessant Spørgsmaal paa Bane: om den collective Ansvarlighed. Det vilde have været ønskeligt, om den Anskuelse, han udviklede, var fremtraadt paa et tidligere Trin af Sagen, da det saa havde været muligt ved Lovforslagets Bearbejdelse i Udvalget at tage Hensyn til de Bemærkninger, som han i saa Henseende har gjort. Det vil erindres, at Grundlovens Bestemmelse, at enhver Minister, der deeltager i en Beslutning, staaer til Ansvar, ikke er forandret ved denne Lov; forsaavidt altsaa en provisorisk Lov udgives, vilde de Ministre, der havde deeltaget i dens Udgivelse, være ansvarlige derfor, og forsaavidt Ansværingsvæsenet fra den særlige Indenrigsministers Side ordnes paa den Maade, at Ansværingen i Virkeligheden fremtræder som en Beslutning, saa troer jeg ogsaa, at Ansvarligheden i saadanne Tilfælde vil kunne gjøres gjældende. Naar man forsøger den Anskuelse, at kun i overordentlige Tilfælde og under streng Control skulle Afgifter udenfor Finantsloven afholdes, saa maa ogsaa den Anskuelse være den fremherskende, at Ansvaaret maa fremtræde med saa stor Styrke som muligt, og naar vi have en særlig Minister, som har Kongerigets

særlige Finantsbeskyrelse, er det ogsaa ønskeligt, at ingen Udgift udenfor Finantsloven afholdes alene ifølge vedkommende Fagministers Beslutning, men at tillige Kongerigets Finantsministers Beslutning træder i Forbindelse dermed. Jeg tør ikke i saa Henseende udtale en aldeles afgjort Mening; det er et Spørgsmaal, der ikke har været for i Udvalget, og som maa være Gjenstand for Overveelse, naar man igjen behandler denne Lov; Afgjørelsen deraf maa afhænge af, hvorledes man opfatter Deeltagelsen i Beslutningen.

Monrad: Jeg skal villig indrømme, at der er noget vist Piintligt ved saadanne bindende Bestemmelser, men jeg troer dog, at som en Følge af den hele Tingenes Tilstand disse finere Rettigheder, hele denne moralske Paa-virkning staaer i saa note Forbindelse med det parlamentariske System i det Hele, at vi maae see at vinde bestemte ordnende Regler for Rigsdagens Forhold. Med Hensyn til, hvad der er bemærket af den ærede Indenrigsminister, skal jeg bemærke, at det rigtignok har været under Forhandling i Udvalget, om man ikke skulde søge at faae en Form for en mere collectiv Ansvarlighed, men at man har anerkjendt, at det var et meget vanskeligt Forhold at faae ordnet. Man har ikke anseet det nødvendigt at faae saadanne faste og bestemte Regler for den collective Ansvarlighed lige overfor den Minister, der undertegner og derved efter Grundlovens § 19 er ansvarlig for Beslutningen, idet man iøvrigt med Hensyn til de andre Ministre holder sig til den almindelige Regel for Ministeransvarligheden, som indeholdes i Grundlovens § 18, at Ministrene ere ansvarlige for Regjeringens Førelse. Jeg anseer altsaa dette Spørgsmaal som Noget, man kan overlade til Tidens Udvikling. Jeg vil med Hensyn dertil gjøre det Samme gjældende, som den høitagtede Indenrigsminister har anført med Hensyn til Lovforslaget i det Hele, at man kan overlade Overveelsen af dette Spørgsmaal i de enkelte forekommende Tilfælde til Tidens Udvikling; men det kunde naturligviis ikke Andet end være mig meget kjær, om den ærede Minister vilde yde sin kyndige Bistand til ogsaa at faae denne